

۱۷۱۶.۸۵

کتاب کار و تمرین علوم هفتم

مهندس مجید علی محمدی
مجید یحیی زاده

سرشناسنامه: علی محمدی، مجید
عنوان و پدیدآور: کتاب کار و تمرین علوم هفتم
مؤلفان: مهندس مجید علی محمدی، مجید یحیی زاده
مشخصات نشر: تهران: مبتکران؛ پیشروان ۱۳۹۷
مشخصات ظاهری: ۱۷۲ ص: مصور، جدول، نمودار
شابک: ۹-۲۸۳۶-۰۷-۹۶۴-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
یادداشت: این مدرک در آدرس <http://opace.nlai.ir> قابل دسترسی است.
شماره کتابشناسی ملی: ۳۴۶۱۸۵۴

نام کتاب:	کتاب کار و تمرین علوم هفتم
ناشر:	مبتکران
مؤلفان:	مهندس مجید علی محمدی، مجید یحیی زاده
دبیر مجموعه:	مهندس هادی عزیززاده
ویراستار علمی:	اسدالله راد نسب
لیتوگرافی:	امیرگرافیک
چاپ:	سهند
نوبت چاپ:	اول ۱۳۹۷
شمارگان:	۳۰۰۰ جلد
قیمت:	۱۹۵۰۰ تومان
دفتر مرکزی و فروشگاه:	میدان انقلاب، خیابان فخر، خیابان وحید نظری شرقی، پلاک ۵۹
تلفن مرکز پخش:	۰۲۱-۶۱۰۹۴۸۷۱-۵
صندوق پستی:	۱۳۱۴۵-۱۵۹۶
پایگاه اینترنتی:	www.mobtakeran.com
فروشگاه اینترنتی:	shop.mobtakeran.com

شناسنامه

انتشارات پیشروان
پروانه نشر: ۲۶۲۳

ناشر انتشارات مبتکران
(پروانه نشر: ۱۶۷/۱۰۲)

حقوق چاپ و نشر، محفوظ و مخصوص ناشر است و هر گونه کپی برداری و نقل مطالب بدون اجازه ناشر پیگرد قانونی دارد.

مقدمه:

به نام خداوند جان و خرد
کزین برتر اندیشه برنگذرد

کتابی که در دست دارید «کتاب کار و تمرین علوم هفتم» است که نگارش آن برعهده مؤلفان گرامی آقایان مهندس مجید علی محمدی و مجید یحیی زاده بوده که زیر نظر دبیر محترم مجموعه تهیه شده است. این کتاب براساس کتاب جدید آموزش و پرورش برای کلاس هفتم (پایه اول - دوره اول متوسطه) نگاشته شده است که تمامی نکته‌های مربوط به کتاب جدید هفتم را دربر می‌گیرد و تمرین‌های آن به گونه‌ای طراحی شده‌اند که متنوع بوده و ابتکار دانش‌آموزان را به همراه داشته باشند.

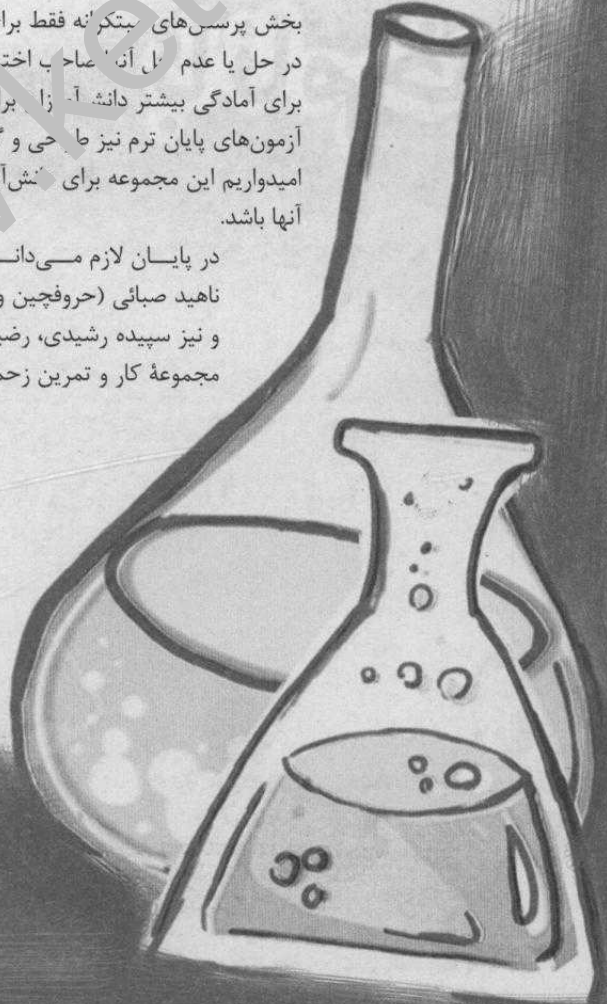
هر فصل کتاب براساس موضوع‌بندی کتاب درسی تفکیک شده و هر بخش آن شامل قسمت‌های زیر است:

- ۱- درسنامه
- ۲- عبارتهای درست یا نادرست
- ۳- کامل کردن جملات
- ۴- پرسش‌های چهارگزینه‌ای
- ۵- پرسش‌های با پاسخ تشریحی
- ۶- پرسش‌های مبتکرانه
- ۷- پاسخ پرسش‌های فصل مربوط
- ۸- پاسخ پرسش‌های مبتکرانه

بخش پرسش‌های مبتکرانه فقط برای دانش‌آموزان علاقه‌مند و سختکوش است و معلمان عزیز در حل یا عدم حل آنها صاحب اختیار هستند. برای آمادگی بیشتر دانش‌آموزان، برای موفقیت در امتحانات پایان ترم‌ها، آزمون‌های دوره‌ای و آزمون‌های پایان ترم نیز طراحی و گنجانده شده است. امیدواریم این مجموعه برای دانش‌آموزان عزیز مفید بوده و در رسیدن به موفقیت، یاری‌گر آنها باشد.

در پایان لازم می‌دانیم: مؤلفان محترم، دبیر مجموعه و خانم‌ها ناهید صبائی (حروفچین و صفحه‌آرایی)، سیمین محمدی و بهاره خدای (گرافیک‌ها) و نیز سپیده رشیدی، رضیه صفریان و ... را تشکر و قدردانی کنیم که برای طراحی جلد کتاب‌های مجموعه کار و تمرین زحمت زیادی کشیده‌اند. سپاس‌گزاریم.

انتشارات مبتکران

فهرست

عنوان	صفحه	عنوان	صفحه
فصل اول: تجربه و تفکر	۷	فصل هفتم: سفر آب درون زمین	۵۳
۱- توسعه علوم توسط متخصصان		۱- سفره‌های آب زیرزمینی (آبخوان‌ها)	
۲- مهارت‌های یادگیری		۲- عوامل مؤثر بر نفوذ آب در زمین	
۳- علم و فناوری با فواید و مضرات آن		۳- منابع آلاینده آب‌ها	
۴- شاخه‌های مختلف علوم تجربی		۴- چرخه آب	
فصل دوم: اندازه‌گیری در علوم و ابزارهای آن	۱۱	پرسش‌های مبتکرانه	۵۷
۱- شیوه درست اندازه‌گیری و آشنایی با انواع خطاها در اندازه‌گیری		آزمون ۲: منابع خدادادی در خدمت ما	۶۳
۲- آشنایی با کمیت و واحد آن		آزمون نهایی پایان ترم اول	۶۶
۳- آشنایی با کمیت زمان و واحدهای اندازه‌گیری آن		فصل هشتم: انرژی و تبدیل‌های آن	۶۹
۴- آشنایی با چگالی و نحوه محاسبه آن		۱- مفهوم انرژی و انواع آن	
پرسش‌های مبتکرانه	۱۵	۲- انرژی پتانسیل و نحوه محاسبه آن	
فصل سوم: اتم‌ها (القای مواد)	۱۹	۳- عوامل مؤثر بر انرژی جنبشی	
۱- منابع طبیعی و کاربرد آنها		۴- مفهوم پایداری انرژی	
۲- اتم و ذرات سازنده آن		پرسش‌های مبتکرانه	۷۲
۳- انواع مواد		فصل نهم: منابع انرژی	۷۷
۴- حالت‌های مختلف مواد		۱- منابع انرژی تجدیدشونده و تجدیدنپذیر	
پرسش‌های مبتکرانه	۲۳	۲- محدودیت‌ها و مزیت‌های منابع مختلف انرژی	
فصل چهارم: مواد پیرامون ما	۲۷	۳- چرخه تبدیل انرژی	
۱- ویژگی عناصر فلزی و نافلزی		۴- آشنایی با منابع انرژی نوین	
۲- خاصیت فلزات		پرسش‌های مبتکرانه	۸۲
۳- کاربرد فلزات و آلیاژهای آنها		فصل دهم: گرما، دما، انرژی مصرف انرژی	۸۷
۴- آلیاژها و مزیت آنها		۱- گرما صورتی از انرژی	
پرسش‌های مبتکرانه	۳۰	۲- روش‌های انتقال گرما	
آزمون (علم مواد (شیمی))	۳۳	۳- وسایل گرمایشی و نحوه کار آنها	
فصل پنجم: از معدن تا خانه	۳۷	پرسش‌های مبتکرانه	۹۳
۱- استخراج آهن از طبیعت		آزمون ۳: انرژی نیاز همیشه	۹۷
۲- تولید سیمان		فصل یازدهم: یاخته و سازمان‌بندی آن	۱۰۱
۳- مواد اولیه ظروف شیشه‌ای و چینی و چگونگی تولید آنها		۱- اجزای یک یاخته زنده	
۴- حفاظت از منابع طبیعی		۲- آشنایی با اندامک‌های یاخته‌ای	
پرسش‌های مبتکرانه	۴۰	۳- سازمان‌بندی موجود زنده	
فصل ششم: سفر آب روی زمین	۴۳	پرسش‌های مبتکرانه	۱۰۵
۱- بارش و انواع آن		فصل دوازدهم: سفره سلامت	۱۰۹
۲- منابع آب شیرین		۱- غذا و نقش آن در بدن	
۳- اشکال آب جاری		۲- غذاهای انرژی‌زا	
۴- جریان‌ات آب دریاها		۳- انواع ویتامین‌ها و نقش آنها	
۵- انواع یخچال‌ها		۴- مواد معدنی در غذا	
پرسش‌های مبتکرانه	۴۹	۵- ویژگی‌های غذای سالم و مناسب	
		پرسش‌های مبتکرانه	۱۱۵

فصل سیزدهم: سفر غذا (دستگاه گوارش) ۱۱۹

۱- اجزای دستگاه گوارش

۲- گوارش غذا در بخش‌های مختلف دستگاه گوارش

۳- جذب غذا

۴- اهمیت کبد

پرسش‌های مبتکرانه ۱۲۳

فصل چهاردهم: گردش مواد ۱۲۹

۱- اهمیت دستگاه گردش خون

۲- اجزای دستگاه گردش خون

۳- ساختمان قلب

۴- انواع رگ‌ها و نقش آنها

۵- سلول‌های خون و وظایف آنها

پرسش‌های مبتکرانه ۱۳۵

فصل پانزدهم: تبادل با محیط ۱۴۱

۱- اجزای دستگاه تنفس و نقش این دستگاه در ادامه حیات

۲- تنظیم محیط داخلی

۳- اجزای دستگاه دفع ادرار و اهمیت آن

پرسش‌های مبتکرانه ۱۴۵

آزمون ۴: دنیای درون من ۱۴۹

آزمون نهایی پایان ترم دوم ۱۵۲

پاسخنامه تشریحی ۱۵۵